

Nr 113.

Ankom till riksdagens kansli den 28 juli 1914 kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade villkor för erhållande och tillgodonjutande av statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget.

I en till riksdagen den 3 juli 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 216, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att godkänna de i statsrådsprotokollet föreslagna villkoren för erhållande och tillgodonjutande av statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget, att gälla från och med år 1915.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i den till riksdagen den 14 januari innevarande år avlåtna statsverkspropositionen, punkten 48 under nionde huvudtiteln, har riksdagen, enligt vad riksdagen anmält i punkten 47 av sin skrivelse nr 9 den 2 mars 1914, å extra stat för år 1915 ställt till Kungl. Maj:ts förfogande under benämning allmänna avdikningsanslaget ett belopp av 450,000 kronor.

När dåvarande chefen för jordbruksdepartementet den 14 januari 1914 hemställde om avlåtande till riksdagen av ovanberörda förslag, återopade han vad han beträffande norrländska avdikningsanslaget under nästföregående punkt i statsrådsprotokollet för samma dag anfört i avseende å eventuella ändringar i fråga om villkoren för statsbidrags

erhållande och tillgodonjutande med anledning av ifrågasatt överflyttning till lantbruksstyrelsen ensam av handläggningen av ärenden rörande avdikningsanslag. Av en sådan överflyttning skulle vissa ändringar i bidragsvillkoren föranledas.

Något förslag i syfte att möjliggöra en dylik överflyttning hann emellertid icke avlåtas till årets första riksdag före dess upplösning.

I statsverkspropositionen den 14 maj 1914 till årets senare riksdag har emellertid Kungl. Maj:t i punkterna 1 och 3 under nionde huvudtiteln framlagt förslag till de ändringar i lantbruksstyrelsens stat samt i staten för statens lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer och lantbruksstipendiater, som skulle föranledas av överflyttning till lantbruksstyrelsen ensam av handläggningen av vattenavledningsärendena, att träda i tillämpning från och med år 1915.

Vid detta förhållande anhåller jag nu att få anmäla frågan om de ändringar i gällande villkor för erhållande och tillgodonjutande av statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget, som synas påkallade vid en sådan överflyttning av förberörda ärenden, som ovan angivits.

Nämnda villkor finnas offentliggjorda i kungörelse den 31 december 1912. De ändringar, som erfordras, synas inskränka sig till, att orden 'väg- och vattenbyggnadsstyrelsen' utbytas mot ordet 'lantbruksstyrelsen' å två ställen i mom. 5 samt å ett ställe i vart och ett av mom. 6, 7, 8 och 10.

Villkoren i deras helhet skulle med iakttagande härav erhålla följande lydelse.

Mom. 1. För varje företag måste plan till arbetets utförande jämte beräkning över därmed förenade kostnader vara uppgjord och hava vunnit Kungl. Maj:ts fastställelse; och skall menighet, bolag eller annan vederbörande, som erhållit statsunderstöd till arbetets utförande, vara underkastad alla de villkor och kontroller, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga och nödiga.

Mom. 2. Innan statsbidrag till avdikning av sådan mark, vars torrläggning avser endast minskning av frostländighet för närliggande bygd, beviljas, bör efter offentlig utfärdad kungörelse vederbörande menighet hava avgivit yttrande om företagets lämplighet och nytta.

Mom. 3. Statsbidrag må av Kungl. Maj:t bestämmas till viss del av såväl den enligt den fastställda arbetsplanen beräknade kostnaden för vattenavledningen och avdikningen som ock den av lantbruksstyrelsen efter vederbörlig granskning godkända undersöknings- och förrättningskostnad, sökande fått vidkännas i anledning av arbetsplanens upprättande,

nämligen till högst en tredjedel av den sålunda beräknade kostnaden för avdikning av till åker eller äng lämplig jord samt till högst hälften av samma kostnad för avdikning av sådan mark, vars torrläggning avser endast minskning av frostländighet för närliggande bygd, dock att anslag icke må beviljas till avdikning av redan odlad jord; skolande den omständigheten, att för samma företag eller samma område inom företag, som bidraget avser, åtnjutes lån ur odlingslånefonden, icke utgöra hinder för anslags beviljande.

Menighet, bolag eller andra vederbörande, vilka antagas komma att av ett genom statsbidrag understött företag hava nytta, skola genom kontant tillskott, materialier, arbete eller andra bidrag bestrida vad till hela företagets fullbordande kan erfordras utöver lämnat statsbidrag och det statslån, som må erhållas från odlingslånefonden, varvid bestämmelsen i mom. 4 skall iakttagas.

Mom. 4. Vid meddelande av statsbidrag skall, där Kungl. Maj:t icke finner undantag böra äga rum, iakttagas, att, om verkliga kostnaden för arbetets utförande skulle befinnas understiga den beräknade, av vederbörande myndighet granskade och godkända kostnaden, det beviljade statsbidraget minskas med så stor del av den ifrågavarande besparingen, som det beviljade statsbidraget utgjort av den beräknade kostnads-summan.

Mom. 5. Då ett arbetes utförande överlämnas till menighet, bolag eller enskilda, bör kontrakt därom vara i vederbörlig ordning avslutat samt av lantbruksstyrelsen godkänt.

Kontraktet skall innefatta förbindelse för menighet, bolag eller enskilda dels att i noggrann överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och under skyldighet att därvid vara underkastade vederbörandes kontroll påbörja och fullborda arbetet inom viss bestämd tid och dels att, genom egna tillskott, utgöra vad som kan erfordras utöver statsbidraget och det statslån, som må erhållas från odlingslånefonden, ävensom de övriga åtaganden, som enligt dessa allmänna villkor och bestämmelser åligga vederbörande; ägande lantbruksstyrelsen att, där den prövar lämpligt, uti kontraktet intaga det förbehåll att, innan sista delen av statsbidraget utbetalas, bör styrkas, att till styrelsen blivit avlämnade fullständiga ritningar, utvisande huru arbetet blivit utfört.

Mom. 6. För fullgörandet av sådant kontrakt, ävensom för de lyftade statsmedlens återbäring, ifall mot kontraktet brytes, skall ställas sådan säkerhet, som av lantbruksstyrelsen godkännes; varande dock städer och sådana menigheter, vilka Kungl. Maj:t anser därifrån böra befrias, från dylik skyldighet frikallade.

Mom. 7. Beviljat statsbidrag kan i allmänhet icke utbekommas, örrän arbetsföretaget blivit börjat, varefter anslagna medel få successivt och i mån av arbetets fortgång lyftas vid de terminer, som i kontraktet finnas utsatta eller särskilt blivit bestämda av lantbruksstyrelsen; börande, såvida icke Kungl. Maj:t med avseende å särskilda förhållanden prövar skäligt annorlunda förordna, någon del av statsbidraget i statskontoret innestå, intill dess arbetet är vederbörligen avsynat och godkänt.

Mom. 8. Alla statsbidrag, som blivit uti ifrågavarande avseende beviljade, skola från statskontoret utbetalas antingen omedelbart eller ock genom Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshavande eller den myndighet, som fått sig uppdraget att rekvirera och uttaga medlen; börande, innan större eller mindre del av beviljade statsbidrag utbetalas, hos statskontoret företes:

- a) om arbetets utförande avslutat och godkänt kontrakt;
- b) av lantbruksstyrelsen godkänd säkerhetshandling för samma kontrakts fullgörande eller medlens återbäring i defall, där sådan säkerhet enligt mom. 6 erfordras;
- c) behörigt intyg att arbetet är börjat.

Kungl. Maj:t äger dock att, i de fall där sådant anses vara av behovet påkallat, medgiva, att någon del av anslaget må förskottsvis till vederbörande utbetalas.

Mom. 9. De säkerhetshandlingar, som för statsbidrags utbekommande till statskontoret avlämnats, förbliva uti statskontorets vård; dock skola sådana handlingar, som vederbörande ämbetsmyndigheter kunna bliva i behov att begagna, till dem på behörig rekvisition utlämnas.

Mom. 10. I händelse avvikelse, utan därtill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen eller arbetet, utan av lantbruksstyrelsen medgivet anstånd med detsammans utförande, icke blivit fullbordat inom därför bestämd tid, ankommer på Kungl. Maj:t att låta inställa all vidare utbetalning av statsbidraget samt återfordra vad därav uppburits att på en gång eller successivt till statskontoret inbetalas inom den tid, som bestämmes av Kungl. Maj:t eller av riksdagen, till vars prövning frågan om uppburna medels återbäring överlämnas, därest längre anstånd därmed än till nästa riksdag anses erforderligt. Statskontoret bör tillse, att sådan inbetalning ingår i vederbörlig ordning; och skall det åligga vederbörande att å sålunda lyftade och återburna medel jämväl erlägga fem procent årlig ränta från lyftningsdagen, till dess återbetalning sker.

Mom. 11. De arbetsföretag, för vilkas utförande statsbidrag be-
Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 10 saml. 42 häft. (Nr 112—113.) 2

viljats, böra vara påbörjade inom tid, som i det om företagets utförande upprättade kontrakt eller av Kungl. Maj:t särskilt blivit bestämd; kommande, då arbetet icke påbörjats inom den sålunda bestämda tidens förlopp, det beviljade beloppet att reserveras till riksdagens disposition.

Mom. 12. Alla med statsbidrag utförda arbeten skola av den eller dem, som sådant understöd bekommit, underhållas, intill dess sådan underhållsskyldighet kan varda andra i laga ordning ålagd eller vederbörande från underhållsskyldigheten befriats.

Mom. 13. Alla kostnader, av vad namn de vara må, som i följd av erhållna statsbidrag föranletts för statskontoret, skola utan undantag bestridas eller gottgöras utav den eller dem, som statsbidragen erhållit.

Dessa ändrade villkor torde böra gälla från och med år 1915.»

Utskottet.

Då de i Kungl. Maj:ts förevarande framställning föreslagna ändringar uti gällande villkor för erhållande och tillgodonjutande av statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget uteslutande äro av formell natur samt betingade av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen till innevarande riksdag framlagda och av riksdagen godkända förslag om överflyttning till lantbruksstyrelsen ensam av handläggningen av de s. k. vattenavledningsärendena, får utskottet hemställa,

att riksdagen må godkänna ovan intagna förslag till villkor för erhållande och tillgodonjutande av statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget, att gälla från och med år 1915.

Stockholm den 28 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Vid slutbehandling inom utskottet av de i utlåtandena nr 112—113 omförmälda ärendena hava närvarit: herrar Persson, Ericsson, Odelberg, Paulson, Pers, Lindblad, Lundell, greve Hamilton och Nilsson i Tänga, greve Wachtmeister, Ingeström, Rosén, Ekerot, Tysk, Bosson och Nilsson i Linnås.